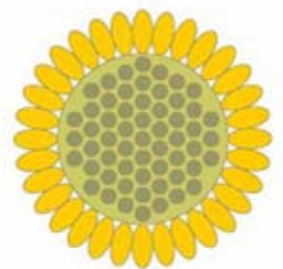


Avloppsinventering i Haninge kommun
2011

Farida Khudur

RAPPORT

HÄLSA



SÖDERTÖRNS
MILJÖ- & HÄLSO-
SKYDDSFÖRBUND
136 81 HANINGE

Besöksadress:
RUDSJÖTERRASSEN 5
TEL: 08-606 93 00
FAX: 08-606 93 01

miljokontoret@smohf.se
www.smohf.se

Sammanfattning

Enskilda avlopp med dålig reningskapacitet kan vara en risk för människors hälsa om bakterier når grundvattnet. De avlopp som har en dålig reningsförmåga riskerar även att förorena ytvatten samt orsaka övergödning.

Det finns cirka 9000 enskilda avlopp i Haninge kommun och många av dem behöver åtgärdas av såväl hygieniska som miljömässiga skäl. Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund har fått i uppdrag från Haninge kommun att inventera 4500 enskilda avlopp under 2010 – 2013. Detta gäller områden som inte inom en överskådlig framtid kommer att anslutas till kommunalt VA.

Inför årets inventering har vi valt ut fem områden med 1517 fastigheter. Innan inventeringen har vi exkluderat fastigheter som är obyggda och fastigheter som har avloppstillstånd yngre än 5 år. Vi har även uteslutit fastigheter som hade inkommit med ansökan om avlopp innan inventeringen.

Under perioden april till september har vi inspekterat avloppsanläggningar på 1 345 fastigheter. Resultatet visade att ca 70 % av de inventerade avloppsanläggningarna inte uppfyller gällande krav. Den vanligaste bristen är undermålig efterföljande rening. 9 % av anläggningarna uppfyller delvis gällande krav. Endast 4 % av de inventerade avloppsanläggningarna uppfyller helt gällande krav.

Bakgrund

Alla kommuner har ett ansvar att genomföra åtgärder för att klara de miljö kvalitetsnormer som fastställts för olika vattenförekomster. Förutom miljö kvalitetsnormer finns även nationella och regionala miljömål, där enskilda avlopp berörs av ett flertal.

- *Ingen övergödning* innebär att halterna av gödande ämnen i mark och vatten inte ska ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.
- *Grundvatten av god kvalitet* innebär att grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag. Avloppsvattnet från en enskild avloppsanläggning får inte påverka grundvattnet negativt, vilket är väldigt viktigt med tanke på att grundvattnet i många fall används som dricksvatten.
- *Hav i balans, levande kust och skärgård* innebär att Östersjön ska ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden ska bevaras. Kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald och naturvärden.
- *Levande sjöar och vattendrag* innebär att sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Avloppsanläggningar får inte öka belastningen av föroreningar och näringsämnen, då det i sin tur minskar förutsättningarna för biologisk mångfald.

Enskilda avloppsanläggningar med dålig reningskapacitet kan vara en risk för människors hälsa om bakterier når grundvattnet. De avlopp som har dålig reningsförmåga riskerar även att förorena ytvatten samt orsaka övergödning genom att för stora mängder av näringsämnen så som kväve och fosfor rinner ut. Dessa näringsämnen bidrar bland annat till algbloomning i Östersjön. Avloppsvatten innehåller även syreförbrukande ämnen, som kan bidra till syrebrist i sjöar, hav och vattendrag. För att värna om grundvattnet och ytvattnet samt minska risk för människors hälsa är det viktigt med avloppslösningar som har bra reningsförmåga.

Det finns cirka 9000 enskilda avlopp i Haninge kommun och många av dem behöver åtgärdas av såväl hygieniska som miljömässiga skäl. Förbundet har fått i uppdrag från Haninge kommun att inventera cirka 4 500 fastigheter med enskilda avlopp under 2010 - 2013. Detta gäller områden som inte inom en överskådlig framtid kommer att anslutas till kommunalt VA.

Syfte

Syftet med inventeringen av enskilda avlopp i Haninge kommun är att lokalisera avloppsanläggningar som behöver åtgärdas för att minska påverkan på miljön och risk för människors hälsa.

Metod

Sammanlagt valdes 1 517 fastigheter ut inom följande fem områden:

- Hemfosa, Högdalen, Stav, Fors och Mulsta (325 st)
- Årsta, Solberga, Kalvsvik, Skogstorp, Häringe, Öran, Dåntorp och Ekeby, (337 st)
- Utö, Lännåker, Sandemar, Högsta och Mörby (315 st)
- Södra, norra och östra Ornö (320 st)
- Norra Muskö (220 st)

Förbundet skickade ut informationsbrev till samtliga fastighetsägare som omfattades av 2011 års inventering. I brevet informerade vi bland annat om bakgrunden till inventeringen samt hur inventeringen går till. Fastighetsägarna fick möjligheten att boka tid för att vara med inspektion. I samband med informationsbrevet skickade vi ut en svarsenkät med frågor om vatten och avlopp som fastighetsägarna skulle fylla i och skicka tillbaka till oss.

Fastighetsägarna fick även ett informationsblad med tillhörande checklista som Naturvårdsverket tagit fram i projektet ”små avlopp - ingen skitsak”, där fastighetsägarna på ett enkelt sätt själva kan få en uppfattning om statusen på sin avloppsanläggning. Fastighetsägarna fick chansen att ansöka om nytt avlopp innan inventeringen påbörjades om de visste att deras avlopp inte uppfyller dagens krav och på så sätt undgå den tillsynsavgift som vi tar i samband med inventeringen.

Innan inventeringen har vi exkluderat fastigheter som är obbyggda eller dem som har avloppstillstånd yngre än 5 år. Vi har även uteslutit fastigheter som hade inkommit med ansökan om avlopp innan inventeringen.

Under perioden april till september har vi inspekterat avloppsanläggningar på 1 345 fastigheter. En skrivelse angående resultat av inventering av enskilda avlopp har skickats ut till alla fastighetsägarna med bedömning av status på deras avlopp, samt åtgärdskrav på de anläggningar som har brister. I skrivelsen har vi angivit ett slutdatum för att inkomma med åtgärdsförslag samt ett slutdatum när åtgärden ska vara genomförd.

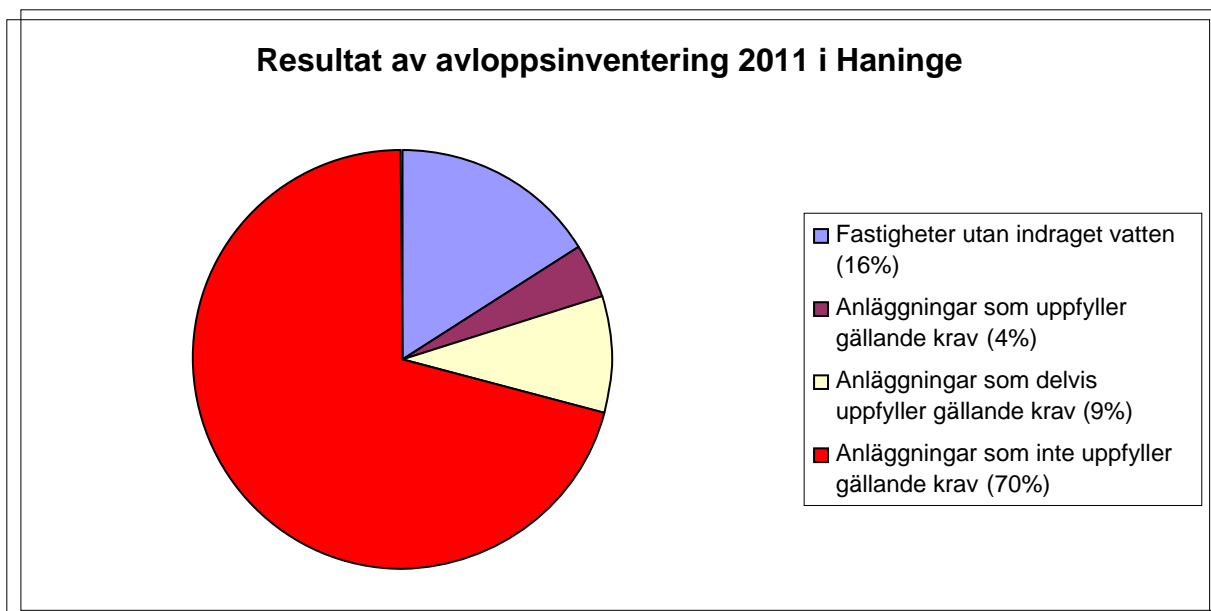
Resultat

Svarsfrekvensen på enkäten vi skickade ut med informationsbrevet blev 54 %. Av de 1 517 har 59 fastigheter anläggningar från 2006 eller nyare. 113 fastighetsägare skickade in ansökan om avlopp innan inventeringen. Vi inventerade 1345 fastigheter.

Resultaten visar att 220 fastigheter inte har något indraget vatten samt endast 4 % (ca 60 st) uppfyller gällande krav. Ett flertal av dessa anläggningar börjar dock bli åldersstigna och bör åtgärdas inom några år. Förbundet kommer inte att ställa åtgärdskrav på dessa anläggningar.

Det är 9 % (125 st) som delvis uppfyller gällande krav. De avloppsanläggningar som delvis uppfyller gällande krav är exempelvis anläggningar som saknar luftningsrör eller anläggningar som behöver tätare slamtömningsintervall. En del fastigheter som har slutna tankar för WC-avloppsvatten saknar överflylnadslarm. Förbundet kommer att ställa krav på att åtgärda bristerna.

Inventeringen visar att ca 70 % (940 st) avloppsanläggningar inte uppfyllde gällande krav. De vanligaste bristerna är undermålig efterföljande rening eller ålderstigen anläggning (äldre än 20 år). Många av avloppsanläggningarnas funktion är helt eller delvis nedsatt, vilket kan beror på att fel typ av avloppsanläggning är inrättad utifrån markförhållandena. En del av de inventerade avloppsanläggningarna har endast slamavskiljning utan efterföljande rening. Det finns även de fastigheter som leder sitt avlopp till enbart en stenkista, utan föregående slamavskiljning. Förbundet kommer att ställa krav på att åtgärda anläggningen.



Figur 1. Resultat av avloppsinventeringen 2011 i Haninge kommun.